

července 1924). Odvolací soud přisoudil žalobci zažalovaných 20.000 Kč.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání.

Důvody:

Pro právní posouzení věci jest otázkou, podle které doby je posouditi výši obecné hodnoty sporné zástavy, zda podle dne rozsudku, či podle dne, kdy mělo zboží dané do zástavy býti žalobci vráceno. Odvolací soud rozhodl se správně pro tento druhý názor. První soud vyložil si mylně předpis Šu 406 c. ř. s., jehož nelze užiti na určení obecné hodnoty sporné zástavy. Věc bylo posouditi jinak. Jako obecná hodnota zboží daného do zástavy přichází v úvahu jeho prodejní, nikoli výrobní cena, neboť pro žalobce mělo zboží význam jako předmět obchodu. Žalovaný měl v září 1921 vrátiti žalobci sporné zboží, za něž byl by žalobce tehdy utržil 20.000 Kč, kdyby je byl prodal, neboť pro tento účel je vyrobil. Nevrátiv zboží upadl žalovaný v prodlení, a ručí žalobci za škodu tím způsobenou. O tom není již sporu. Kdyby byl žalovaný nahradil žalobci škodu, způsobenou mu prodejem zástavy ihned, byl by mu musil zaplatiti 20.000 Kč. Žalovaný však tak neučinil, nýbrž pustil se do sporu, v němž podlehl, z čehož vyplývá, že byl v nepravu. Nezáleží proto na tom, že cena sporného zboží poklesla, takže v čase skončení sporu činila o málo více než 8000 Kč, neboť žalovaný nemůže vyzískati sporem, jímž bylo zjištěno, že jednal proti smlouvě, a žalobce nemůže trpěti škodu z vítězného sporu ve prospěch odpůrce. Bez podstaty jsou proto všechny výklady dovolatelovy o bezdůvodném obohacení žalobcově a o kořistných výpravách, naopak je to žalovaný sám, jenž chtěl těžiti ze svého bezprávného jednání tím, že se pustil do sporu. Nerozhodné je konečně, že žalovaný prodal zástavu již dávno před časem, kdy ji měl vrátiti, neboť není vyloučeno, že si ji mohl v uvedeném čase zase opatřiti a tím vyhověti své povinnosti jako zástavní věřitel.

Čís. 5484.

Předpisu Šu 19 rozlukového zákona nelze použiti na manželství, jež byla rozvedena až za platnosti rozlukového zákona.

Manželka nemůže se domáhati zvýšení výživného, ujednaného smírem při rozvodu manželství od stolu a lože, vzhledem k okolnostem, s nimiž mohla a měla počítati již při uzavření smíru.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1925, Rv I 1278/25.)

Manželství stran bylo usnesením ze dne 25. března 1920 rozvedeno od stolu a lože, usnesením ze dne 19. července 1921 pak rozloučeno. Při rozvodu zavázal se manžel platiti manželce měsíčně 150 Kč. Žalobu, již domáhala se na manželi zvýšení výživného o 500 Kč měsíčně, odůvodňovala žalobkyně tím, že příjmy žalovaného se zvýšily, kdežto ona jest pro churavost neschopna výdělků. **Procesní soud prvního stá-
dce přiznal žalobkyni zvýšení výživného měsíčně o 200 Kč, odvolací**

s o u d nevyhověl odvolání žalovaného, k odvolání žalobkyně zvýšil výživné měsíčně o 250 Kč.

N e j v y š š í s o u d k dovolání žalovaného zamítl žalobu i ohledně 250 Kč.

D ů v o d y:

Právem vytýká dovolatel, že ustanovení §u 19 zákona rozlukového se nehodí na sporný případ proto, že nejde o manželství, rozvedené před platností zákona toho. Zákon rozlukový umožnil změnu majetkových dohod manželů, sjednaných před platností rozlukového zákona. Dle motivů (tisk čís. 298 nár. shrom. z roku 1919) stalo se to proto, že strany při dřívějších rozvodech před platností zákona rozlukového a dohodách při tom učiněných na důsledky zákona rozlukového pamatovati nemohly, ale podotýká se tu také, že bude věcí manželů na příště, aby již při rozvodu pamatovali na možné následky zákona. Tedy zákonodárce sám zamýšlel, by příště strany při dohodách manželských při rozvodech a rozlukách byly opatrný tak, by pomýšlely na příští důsledky rozluky takovým způsobem, aby jistota dohod takových nebyla otřásána, poněvadž již § 105 obč. zák. pro rozvod předpokládá jistotu o uspořádání majetkových poměrů jako podmínku povolení rozvodu. Ježto manželství stran bylo rozvedeno a dohoda o výživném manželi byla sjednána za platnosti rozlukového zákona, nelze ustanovení §u 19 zákona upotřebiti k odůvodnění změny výživného (viz rozhodnutí čís. 3577 sb. n. s.). Jiná ovšem jest otázka, zda je výměra výživného, dohodou stanovená, stanovena nezměnitelně podle úmyslu stran bez ohledu na změnu poměrů, či zda lze dohodě té odporovati pro mylné předpoklady stran (§§ 914 a 1389 a 1385 obč. zák.). Aby k tomu bylo hleděno, tomu § 19 rozl. zák. ovšem nebrání. Ale tu jednak žalobkyně v prvé stolici netvrdí, že smír byl sjednán jen s ohledem na tehdejší poměry, ač to žalovaný popíral, tedy že dle úmyslu stran mělo se ke změně poměrů přihlížeti. Netvrdila ani, že mylně předpokládala, že se její a žalobcovy poměry nezmění. Již proto její žaloba o zvýšení výživného není opodstatněna. Ale na druhé straně bez ohledu na to, ona sama mohla počítati s tím, že plat žalovaného se postupemlepší a že se ožení a také s tím, že ona nebude vždy zdráva a schopna výdělku. Vždyť sama v odvolacím řízení tvrdila, že žalovaný byl příčinou toho, že její zdraví jest podlomeno a že se hned po zrušení manželského společenství musila dáti léčit, tak že jest patrné, že se u žalovaného roznemohla. Proto by nebylo slušno a neodpovídalo by poctivému výkladu sjednané dohody, by okolnosti, s nimiž žalobkyně mohla a měla počítati, nyní mohla uplatňovati k tomu účelu, aby docílila změny sjednané úmluvy. Vzhledem na toto právní posouzení případu netřeba se již zabývat otázkou viny na rozvodu a na rozluce aniž tím, jaký vliv by mohla tato vina míti na možnost změny výživného.

Čís. 5485,

Bursovni hra manželova jest důvodem rozvodu, jsou-li prokázány okolnosti, vrhající na manželovu povahu příhanu nepořádku, činíce život